

Sekreterare

Magnus Johansson

Deltagare

Håkan Mattsson, Geovista
Åsa Corin, Mandalay Resources *)
Jonas Wiik, Boliden
Tom Kearney, Talga Group
Ian Cope, LKAB
Katarina Nilsson, Svemin *)
Michael Mattsson, Copperstone *)
Kristoffer Johansson, Lundin Mining
Klas Fahlgren, Agnico Eagle *)
Daniel Westergren, SGU
Anneli Wirtén, SGU
Göran Risberg, SGU *)
Kaj Lax, SGU
Erika Ingvald, SGU
Therese Bejgarn, SGU *)
Ildikó Antal Lundin, SGU
Helena Kjellson, Bergsstaten
Roger Hamberg, SGU *)
Eva Wendelin, SGU *)
Magnus Ripa, SGU *)
Stig Abrahamsson, Bergsstaten
Madelen Estholm, Bergsstaten
Fredrik Hedemalm, Bergsstaten
Elin Wennerström, Bergsstaten
*) deltog online

Mötesdatum

9 november 2023

Plats

Kulturens hus, Luleå

Har anmält förhinder

Hein Raat, EMX Royalty corp.
Krister Backlund, SMA Mineral AB
Thomas Ljung, Botnia Exploration

Sammanträde med SGU:s prospekteringsråd den 9 november 2023

1. Inledning

Ledamöterna och gästande mötesdeltagare hälsades välkomna av ordförande Anneli Wirtén.

2. Presentationsrunda

Deltagande ledamöter presenterade sig kort.

3. Dagordning samt föregående mötesanteckningar

Dagordningen godkändes och lades till handlingarna. Bergsstaten tackade för rådets respons på föreslagna riktlinjer för malmbevisning.

4. På gång vid SGU

Anneli Wirtén presenterar vad som händer på SGU just nu. Aktuella större frågor som SGU för närvarande arbetar med är exempelvis CCS, tillgång till kritiska råmaterial, EU:s *Critical Raw Materials Act* och ett antal utredningar, uppdrag och projekt. Specifikt arbetet med att ta fram CRMA har varit intensivt och krävande. Tidvis har SGU stöttat regering och departement med fem heltidstjänster.

[SGU:s instruktion SFS 2008:1233](#) har sedan den 1 december 2023 en ny paragraf, §4a ([publicerad som SFS2023-626](#)). Ändringen är kopplad till ett nytt regelverk för granskning av utländska direktivesteringar.

5. Bergsstaten informerar

Bergsstaten har anställt ytterligare en gruvingenjör, därmed har nu myndigheten två medarbetare med denna kompetens. Därtill har en studentmedarbetare rekryterats under året för att avlasta Bergsstatens personal.

Statistik och tagna beslut.

Under 2023 har en stor ökning i antal ärenden noterats. Tom. den 9/11 2023 har 202 ärenden inkommit, vilket är mer än dubbelt så mycket jämfört med samma period föregående år. Redovisade arbetsplaner uppvisar liknande kvalitet som föregående år. Antalet förlängningar av befintliga undersökningstillstånd har likaså dubblats.

Bergsstaten för fortsatt en dialog med SGU om att utveckla arbetssätt. Diskussion förs om krav på malmbevisning enligt Minerallagen. Väsentliga delar av fyndigheten skall kunna redovisa en indikerad malmtillgång, resterade delar kan ha antagen.

Gruvmätarkommitten: säkringsmaterial och gruvkartor skall skickas in till Bergsstaten. Rådets ledamöter framför att det är svårt för branschen att anställa kompetenta gruvmätare. Svensk gruvmätarutbildning håller inte lika hög kvalitet som i utlandet. SGU anför att utbildningen till gruvmätare skulle kunna förstärkas, tex. genom ny uppdragsutbildning. Möjligheter att förbättra befintlig gruvmätarutbildning med målet att öka tillgång till godkända gruvmätare bör tas upp för fortsatt diskussion på nästa rådsmöte.

Bergsstaten har för avsikt att genomföra en mer proaktiv och regelbunden tillsyn för prospekteringsfrågor samt vid ev. inkommande klagomål.

Diskussionspunkt: Hur hanterar SGU, Bergsstaten och bolagen kvarlämnade borrhör inom aktiva projekt?

Diskussion om hantering av kvarlämnade borrhör från tidigare aktörers äldre prospekteringsverksamhet. Rådsmedlemmarna anför att många prospekteringsföretag som goodwill kapar eller tar bort även dessa på egen bekostnad när de åtgärdar sina egna borrhör i området. I vissa fall pluggas även hålen helt eller delvis beroende på förutsättningar och önskemål.

SGU:s arbete inom projektet *Naturnära jobb* är avslutat. Under projekttiden har ca. 10% av 8000 borrhör som finns kvar från statlig prospektering kapats. Fortsatt arbete skulle kräva öronmärkta medel.

Generellt är det viktigt att bolagen tar en ny GPS-position på de borrhör som kapas och skickar in koordinaterna till [SGU:s mineralinformationskontor i Malå](#). Svemin efterfrågar att SGU kommunicerar en mall/instruktion för rapportering av koordinater från inmätta borrhål till mineralinformationskontoret i Malå. SGU och Bergsstaten kan i samråd med branschen sätta upp föreskrifter för funktionell hantering.

6. Avdelningen Mineralresurser informerar

En avsevärd höjning av SGU:s budget inför 2024 har aviserats. EU:s CRMA kommer att påverka hela SGU och speciellt för Mineralresurser innebär det en rad förändringar, bl.a. kommer avdelningen att:

- Bygga upp ny basnivå för kartering av malmrika områden samt se över karteringsmetodik. SGU skall fortsatt kartera ytan, men även kunna genomföra verifieringsborrningar och utveckla förmågan inom geofysik. Mer analyskapacitet av provtagningsmaterial. Ny analysutrustning.
- Ge ökad rådgivning och service. Förstärka mineralinformationskontoret i Malå. Genomföra fler riktade utbildningar mot tillstånds handläggare.
- Öka takten i arbetet med att utpeka nya riksintressen. Utse nya, se över och vid behov revidera befintliga.

Arbete pågår med att flytta delar av SGU:s samlingar från Eggebyholm nära Uppsala till Malå. Mål är att samla bergmaterial som tex. borrhör, geokemiska prover och stuffer på en plats.

Diskussion om SGU genom ökad kommunikation och utåtriktad verksamhet kan medverka till ökad social acceptans för prospektering och gruvdrift hos allmänheten. Utmaning att samla relevanta regionala aktörer för ökad samverkan.

Critical Raw Material Act – så har SGU jobbat med akten det gångna året

Innehållet är nu till stora delar klart men diskussion pågår ännu om exempelvis miljörelaterade mål samt språklig o juridisk granskning. Dock förväntas inga stora ändringar. Inget annat EU-lagförslag har någonsin gått igenom processen så snabbt. Efter publicering träder lagen i kraft efter 20 dagar.

Listan med kritiska och strategiska råvaror avses revideras regelbundet. CRMA ger prospekterings- och gruvprojekt som berör produktion av ämnen listade som kritiska eller strategiska möjlighet att ansöka om prioriterad status hos EU-kommissionen. Prioritering är möjlig även om den kritiska råvaran endast är biprodukt. Hur prioritering i detalj skall genomföras och under vilka förutsättningar är ännu inte klart. CRMA kräver en "One stop shop" för tillståndsansökningar som skall samla alla nödvändiga kompetenser och möjliggöra en snabb hantering och därmed tillståndsgivning.

Enligt CRMA skall EU:s medlemsländer regelbundet rapportera in relevanta fyndigheter till kommissionen. För detta skall *United Nations Framework Classification for Resources* (UNFC) användas. UNFC är inte tänkt att ersätta klassificeringssystem kopplade till CRIRSCO som PERC, JORC, NI 43-101 mfl. utan skall komplettera dessa med ytterligare information. Mål med rapporteringen är att med UNFC som verktyg kunna jämföra geologiska-, tekniska-, sociala- och miljöaspekter för olika fyndigheter på såväl nationell som EU-nivå.

Riksintressen

Magnus Johansson presenterade aktuell statistik samt arbetsprocesser för att utpeka och detaljavgrensa SGU:s Riksintresse för värdefulla ämnen eller material. För närvarande har SGU 150 Riksintressen varav 51 berör koncessionsmineral. Under 2023 tillkom Riksintresset Olserum (REE-fyndighet).

För närvarande arbetar SGU med att ta fram en sektorsbeskrivning för utpekande av Riksintressen, vilket kommer att förenkla dokumentation av enskilda utpekanden.

Övrigt

Idéer eller synpunkter hur SGU som myndighet ytterligare kan förbättra arbetet med att stödja prospekteringsverksamhet i Sverige tas gärna emot från prospekteringsrådets ledamöter. Förslag kan riktas till rådets sekreterare.

Med anledning av omvärldsläget pågår en statlig utredning som kan resultera i att SGU blir utpekad beredskapsmyndighet med sektorsansvarsområde. Om och hur denna roll definieras är ännu osäkert.

7. Runda runt bordet – vad ligger i pipeline för våra rådsmedlemmar?

Lundin Mining: utvärdering av årets prospekteringsborrningar, planering inför 2024. Möjlig ökning av prospekteringsbudget.

Geovista: hög efterfrågan på konsulttjänster inom prospektering, stor ökning av intresse från internationella kunder. Rekryterar nya medarbetare. Mål att kunna erbjuda helhetslösning för tjänster inom prospekteringprojekt.

LKAB: arbete med att processa borrhings- & geofysikdata från 2023. Budget för 2024 innebär liknande aktivitetsnivå. Omfattande arbete pågår, tex. borrning i Per Geijer-fyndigheten samt geofysiska undersökningar i Svappavaara.

Boliden: fortsatt satsning på prospektering i Sverige, Finland och Irland, delvis i samarbete med andra företag, totalt borrar 220 000 m under 2023. Även internationella projekt i samarbete med juniorföretag. Endast Taragruvan på Irland har fn. prospekteringspaus.

Copperstone:, arbete med Viscariaprojektet går framåt med stormsteg, syn har genomförts på plats. 40 000 m har borrats sista halvåret. Pågående arbete med projekt, utanför Arvidsjaur

Mandalay Resources:, årets fältprospektering är avslutad, väntar på budget för 2024. Arbete under jord fortgår. Ny koncessionsansökan planeras för 2024, uppdatering krävs pga.. gruvans geometri.

AgnicoEagle:, Geofysiska undersökningar pågår, övrigt fältarbete avslutat, utvärdering av karteringsdata pågår. Inväntar prospekteringsbudget för 2024.

Svemin: stor närvaro i Bryssel under året. 21/11 *Svemin exploration day* med mål att bjuda in branschens nya juniorer. 22/11 *Svemins höstmöte*.

Talga Group: arbete pågår med både Vittangiprojektet och byggnation av pilotanläggning i Luleå för vidareförädling av grafitråvaran. Företaget expanderar starkt.

Talga Group. Presentation av Vittangiprojektet.

Talga presenterade företagets grafiprojekt Nunasvaara i Vittangi och kopplad industrietablering i Luleå för att erbjuda en helhetslösning för brytning, anrikning och tillverkning av färdig anodprodukt till batteriindustrin.

8. Övriga frågor

Inga övriga frågor har anmälts.

9. Kommande möte

Datum och plats för kommande möte är ännu ej fastlagt. Förslag kommer att kommuniceras till rådets ledamöter.

10. Mötets avslutande

Anneli Wirtén förklarade Prospekteringsrådets höstmöte för avslutat.

Ordförande

Sekreterare